

13. Vztah cílů a obsahu předškolního vzdělávání, projektování vzdělávání

Předškolní vzdělávání se řídí podle RVP PV, které vstoupilo v platnost r. 2005. Podle RVP PV je každá MŠ povinná vytvořit ŠVP a na každé třídě si vytváří TVP. Učitelka si stanovuje cíl, podle něj přizpůsobí obsah činností. Na konci činností evaluuje a zjišťuje do jaké míry byl cíl naplněn- hovoříme o výstupech.

Vzdělávání se projektuje prostřednictvím cílů.

Bez cílů nelze projektovat.

Cíle ukazují nejen směr, ale slouží nám při hodnocení úspěšnosti pedagog. působení.

Při projektování si klademe otázky: **Proč? Koho? Co? Kdy? Jak? Za jakých podmínek? S jakými očekávanými efekty?**

VIZ. tabulka níže. Z knihy: E. Svobodová a kol.: Vzdělávání v MŠ, Školní a třídní vzdělávací program. Praha, Portál 2010.

Vzdělávat	Zdroje	Komponenty
PROČ?	uznávané hodnoty, smysl, očekávání, potřeby, hodnoty, perspektivy společenské, skupinové a individuální atd.	funkce a cíle vzdělávání
KOHO?	analýza kolektivu dané třídy (zvláštnosti sociální, věkové, generační, etnické atd.)	charakteristiky učících se
CO?	soustava tematických celků a jejich rozpracování do tematických částí (poznání, praktické zkušenosti z běžného života, pracovních činností atd.)	obsah vzdělávání
KDY?	stanovení přibližné doby plnění ŠVP, jeho jednotlivých tematických částí (v jaké časové posloupnosti)	čas
JAK?	uvedení strategie učení, učební situace, způsoby interakce a komunikace, organizace života ve škole a třídě, mimoškolní činnosti atd.	metody a postupy
ZA JAKÝCH PODMÍNEK?	legislativní rámec, řízení, financování, vybavení, klima, učební prostředí, spolupráce školy s komunitou, podpůrné materiály	organizace
S JAKÝMI OČEKÁVANÝMI EFEKTY?	stanovení pravidel hodnocení (funkce a kritéria hodnocení, metody a nástroje hodnocení, způsoby sdělování výsledků)	kontrola a hodnocení

3 rámcové cíle:

1. rozvíjení dítěte, jeho učení a poznání
2. osvojování základů hodnot, na kterých je založena naše společnost

3. získání osobní samostatnosti a schopnosti projevovat se jako samostatná osobnost působící na své okolí

Dílčí cíle podle 5 oblastí:

Dítě a jeho tělo- biologická oblast
Dítě a jeho psychika- psychologická obl.
Dítě a ten druhý- interpersonální obl.
Dítě a společnost- sociálně kulturní obl.
Dítě a svět- enviromentální obl.

Klíčové kompetence

1. kompetence k učení
2. kompetence k řešení problémů
3. kompetence komunikativní
4. kompetence sociální a personální
5. kompetence činnostní a občanské

Dílčí výstupy (dílčí poznatky, dovednosti, hodnoty, postoje) v oblastech:

1. biologické
2. psychologické
3. interpersonální
4. sociálně- kulturní
5. enviromentální

Dítě a jeho tělo- biologická oblast (str. 16- 17)

Cíle:

- uvědomění si vlastního těla
- rozvoj pohybových schopností a dovedností v oblasti hrubé a jemné motoriky
- rozvoj a užívání všech smyslů
- rozvoj psychické a fyzické zdatnosti
- osvojení si věku přiměřených praktických dovedností
- osvojení si poznatků o těle a jeho zdraví, o pohybových činnostech a jejich kvalitě
- osvojení si poznatků a dovedností důležitých k podpoře zdraví, bezpečí, osobní pohody i pohody prostředí

Obsah:

- lokomoční činnosti, činnosti jako je gymnastika, turistika, míčové hry
- zdravotně zaměřené činnosti- vyrovnávací, protahovací, dechová..)
- manipulační činnosti, jednoduché manipulace s nástroji, náčiním..
- hudební a hudebně pohybové činnosti
- sebeobslužné činnosti- svlékání, oblékání..
- smyslové, psychomotorické hry
- činnosti zaměřené na poznávání lidského těla

Dítě a jeho psychika- psychologická oblast

Tato oblast je rozdělena na :

Jazyk a řeč

Poznávací schopnosti, představivost a fantazie, myšlenkové operace

Sebepojetí, city a vůle

Jazyk a řeč (str.18-19)

Cíle:

- rozvoj komunikativních dovedností (verbálních i neverbálních) a kultivovaného projevu
- rozvoj řečových schopností a jazykových dovedností receptivních (naslouchání, vnímání, porozumění) a produktivních (výslovnost, vytváření pojmů- slovní zásoba, vyjadřování)
- prohlubovat u dětí zájem o psanou podobu jazyka

Obsah:

- dramatické činnosti, hudební, recitace, přednes,
- poslech, čtení, vyprávění příběhů a pohádek
- artikulační cv., vytleskávání slabik, jazyková analýza a syntéza, poznávání řečových i neřečových zvuků
- diskuse, vyprávění zážitků
- hry s časopisy, knihami

Poznávací schopnosti, představivost a fantazie, myšlenkové operace (str.20-21)

Cíle:

- Rozvoj poznávacích schopností- vnímání, myšlení, trénování paměti a pozornosti, rozvoj představivosti a fantazie, přecházet od konkrétně názorného k slovně logickému myšlení.
- Rozvíjet tvořivost
- Posilovat přirozeně poznávací city- zájem zvědavost, radost z objevování..)
- Vytvářet základy pro práci s informacemi

Obsah:

- Činnosti zaměřené na pozorování barvy, tvaru, množství, určit vlastnost, materiál..
- Manipulace s předměty, zkoumání vlastností
- Operace s materiálem- třídění, přiřazování,
- Smyslové hry na cvičení postřehu př. hon na slovo, barevná auta- pohybová hra, který nástroj zahrál, řada 5-ti předmětů, který se zaměnil?..
- Poznávání číslic, písmen
- Námětové hry
- Činnosti s matematickými pojmy, s geometrickými tvary
- Činnosti na procvičení časových pojmů, související s denním řádem

Sebepojetí, city, vůle (str. 22-23)

Cíle:

- Poznávat sebe sama- uvědomění si vlastní identity, získat sebevědomí, sebedůvěru, osobní spokojenost
- Získat relativní citovou samostatnost
- Rozvoj schopnosti sebeovládat se
- Rozvoj poznatků, schopností, dovedností umožňující pocity, dojmy a prožitky vyjádřit
- Rozvoj, kultivace mravního i estetického vnímání, cítění a prožívání

Obsah:

- Spontánní hra
- Činnosti vyvolávající emoce
- Činnosti vyžadující samostatné vystoupení dítěte, vyjádření dítěte, rozhodování dítěte
- Hry na rozvoj vůle, vytrvalosti, sebeovládání
- Estetické a tvůrčí aktivity- dramatické, výtvarné, slovesné, pohybové, hudební
- Hry na téma rodiny, přátelství..
- Dramatické činnosti- hra v roli, pantomima, na vyjádření emocí

Dítě a ten druhý- interpersonální obl. (str.24-25)

Cíle:

- Seznamování s pravidly chování ve vztahu k druhému
- Osvojení si elementárních poznatků, schopností a dovedností důležitých pro navazování a rozvíjení vztahů dítěte k druhým lidem
- Posilování prosociálního chování
- Vytváření prosociálních postojů- rozvoj sociální citlivosti, tolerance, respektu, přizpůsobivosti
- Rozvoj kooperace
- Rozvoj komunikativních a interaktivních dovedností
- Ochrana osobního soukromí a bezpečí

Obsah:

- Sociální a interaktivní hry, hra v roli, dramatické činnosti, výtvarné, hudební, a pohybové
- Kooperační činnosti
- Hra na rozvoj prosociálního citění
- Přirozené modelové situace
- Komunikační hry- verbální i neverbální
- Aktivity na sbližování dětí
- Hry a činnosti při kterých se dítě učí půjčovat hračku, dělit se
- Četba, vyprávění pohádek s poučným obsahem

Dítě a společnost- sociálně kulturní obl.(str. 26- 28)

Cíle:

- Poznávání pravidel společného soužití, jejich společné vytváření, porozumět základním projevům neverbální komunikace
- Rozvoj schopnosti žít ve společenství ostatních lidí- spolupracovat, spolupodílet se..., vnímat a přijímat hodnoty ve společenstvích jako je rodina, ve třídě
- Rozvoj základních společenských a kulturních návyků, postojů, dovedností, rozvíjet schopnost chovat se autenticky, autonomně, prosociálně a aktivně se přizpůsobovat společenskému prostředí, zvládat změny...
- Vytvářet povědomí o mezilidských morálních hodnotách
- Seznamovat se se světem lidí, kultury a umění, osvojovat si poznatky z prostředí ve kterém dítě žije

- Vytvářet povědomí i o jiných kulturách
- Rozvoj společenského i estetického vkusu

Obsah:

- Každodenní setkávání s pozitivními vzory
- Aktivita pro přirozenou adaptaci na MŠ
- Námětové hry, dramatické činnosti, konstruktivní a výtvarné projekty
- Literární, výtvarné, hudební, hudebně pohybové, dramatické činnosti podporující tvořivost, estetické vnímání
- Aktivita, které dítěti připomínají vhodné vzory chování- dobro x zlo, spravedlnost, pravda..
- Aktivita, hry písňe, pokrmy, pohádky z jiných kultur

Dítě a svět- enviromentální obl. (str.29- 30)

Cíle:

- Seznámit se s místem a prostředím ve kterém dítě žije, vytvoření si pozitivního vztahu k tomuto místu
- Vytvoření si elementárního povědomí o širším prostředí z oblasti kultury, přírody, techniky, vědět že se neustále proměňuje
- Pochopení, že změny lidskou činností mohou prostředí prospět, ale mohou ho i poškozovat
- Vytvářet bezpečné a zdravé prostředí, osvojovat si poznatky a dovednosti s tím související
- Rozvíjet úctu k životu ve všech jeho formách
- Rozvoj schopnosti přizpůsobovat se podmínkám vnějšího prostředí i jeho změnám
- Vytvářet povědomí o vlastní sounáležitosti se světem, s živou a neživou přírodou, lidmi, společnostmi, planetou zemí

Obsah:

- Přirozeně pozorovat přírodu, prostředí kulturní i technické. Vycházky, výlety
- Aktivita na orientaci v prostředí, návštěvy obchodů, různých ulic, budov
- Sledovat události v obci a účastnit se akcí
- Aktivita, které informují dítě o možných nebezpečích- dopravní situace, manipulace s ohněm či jiným nebezpečím, kontakt se zvířaty, povodeň
- Práce s encyklopediemi
- Třídění odpadu či jiné eko hry
- Pěstelské, chovatelské činnosti
- Pokusy a experimenty
- Kognitivní činnosti, kladení otevřených otázek, diskuze, reflexe, vyprávění
- Poznávání ekosystémů- louky, lesy, rybníky